

2021-2022 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI AYDIN İLİ YEREL HEDEFİ

“PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ”

KONULU ÇALIŞMALAR

Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Yerel Hedef İçin Eğitim İçeriği Hazırlama Komisyonu tarafından hazırlanmıştır.

EKİM-2021

İÇİNDEKİLER

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ	3
PROBLEM ÇÖZME BASAMAKLARI AFİŞİ.....	6
İLKOKUL DÜZEYİNDE SINIF REHBERLİĞİ ETKİNLİKLERİ	8
ÇİÇEK GİBİ ÇÖZÜM	9
FARKLI YOLLAR	16

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ

Yaşam dinamiği içinde problemler hep vardır. Kişisel bazı problemlerimiz olduğu gibi kişiler arasında da problemler yaşayabiliriz. Anne babamızla, öğretmenlerimizle, arkadaşlarımızla gibi. Kimimize göre problem olan konular kimimize göre değildir ya da çevremizdeki insanlarla ortak bazı sorunlar da yaşayabiliriz. Önemli olan problemler karşısında nasıl bir çözüm yolu izlediğimizdir.

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİ UYGULAMA BASAMAKLARI

1. ADIM: Problemin Farkına Varılması

Problem çözme sürecinin ilk aşaması, bir güçlüğün sezilmesi ya da bir şeylerin yolunda gitmediğinin fark edilmesidir. Duygular problemin olup olmadığını anlamaya yardım eder. Eğer duyguların rahatsız edici ise (üzgün, sinirli veya kaygılı) bir problem var demektir.

Örnek Problem Durumu: Arkadaşım canlı derse girmeyip online oyun oynamamızı istiyor.

Duygum: Kararsızlık, endişe

2. ADIM: Beyin Fırtınası (Olası çözüm önerileri)

Aklına gelen bütün fikirleri yaz. Saçma, iyi veya kötü demeden, eleştirmeden her şeyi yaz.

Beyin Fırtınası: Öğrencilerden gelebilecek çözüm önerileri şunlardır: *Tamam, Hadi, oynayalım derim. *Israr ederse küserim. *Canlı derse girerim. *Hayır, istemiyorum derim. *Sen de canlı derse gir derim *Mesajını görmezden gelirim, cevap vermem. *Derse girmememiz gerektiğini ders bittikten sonra birlikte bir şeyler yapabileceğimizi söylerim. *Canlı dersten sonra oynayalım derim.

3. ADIM: Çözümlerin Sonuçları Ne?

Aklına gelen bütün fikirleri yazdıktan sonra birine zarar veren, adil olmayan, güvenli olmayan çözüm yöntemlerini sil. (Birine bağırma, vurma, zorla alma, tehdit gibi) Uygun yöntem kullandığında neler olabileceğini hayal et. Öğrencilerden gelebilecek olası cevaplar şunlardır: *Hayır istemiyorum dersem, arkadaşım bana küsebilir. *Canlı derse girmeyip oyun oynarsak dersten geri kalabilirim, annem/babam bana kızabilir. *Canlı dersten sonra oynayalım dersem, arkadaşım belki kabul edebilir veya beklemek istemeyebilir. * Oyun oynamamız konusunda arkadaşım ısrar ederse kavga edebiliriz. * Derse girdikten sonra birlikte oynayacağımız oyunlara karar verelim dersem kabul edebilir. Oyun oynayabiliriz belki de farklı bir oyun veya etkinliğe karar verip onu yapabiliriz.

4. ADIM: En İyi Çözüm veya Seçim Ne?

Olası çözüm yöntemlerinin güçlü veya zayıf yanlarını, artıları neler, eksileri neler sırayla yaz.

*Hayır istemiyorum dersem, arkadaşım bana küsebilir. Arkadaşım mutsuz oldu adil olmadı, arkadaşım iyi hissetmedi.

*Canlı derse girmeyip oyun oynarsak dersten geri kalabilirim, annem/babam bana kızabilir.

Annem babamla sorun yaşayabilirim/ konuyu kaçırmak mutsuz eder kendimi iyi hissetmem.

*Canlı dersten sonra oynayalım dersem, arkadaşım belki kabul edebilir veya beklemek istemeyebilir. Arkadaşım onaylamazsa arkadaşım mutsuz olur arkadaşım iyi hissetmez.

* Oyun oynamamız konusunda arkadaşım ısrar ederse belki kavga edebiliriz. Kavga edersek mutsuz olurum/ arkadaşımın da üzülmesini istemem .

* Birlikte derse girdikten sonra oynayacağımız oyunlara beraber karar verelim dersem kabul edebilir. Oyun oynayabiliriz belki de farklı bir oyun veya etkinliğe karar verip onu yapabiliriz.

5. ADIM: Problem Çözme Becerilerinin Uygulanması

Seçtiğin çözüm yöntemini uygula

*Birlikte derse girdikten sonra oynayacağımız oyunlara beraber karar verelim seçeneğini uygulamaya karar verdim.

6. ADIM: Sonuçların Değerlendirilmesi

Bu adımda çözümü uyguladıktan sonra ‘Çözümün sonuçları nasıldı? Nasıl hissettim ve diğerleri nasıl hissetti?’ sorularını sor. Sorulardan birinin cevabı yine olumsuz ise başka bir çözüm yolu denemeye karar verebilirsin.

Çatışma yaşamadan sorunu çözdük. Birlikte oynayacağımız oyuna karar verdik ve hem ben hem de arkadaşım iyi hissettik. Adil ve iyi hissettiğimiz bir çözüm oldu.

Kaynak: Dereli, E. (2008). Çocuklar İçin Sosyal Beceri Eğitim Programının 6 Yaş Çocukların Sosyal Problem Çözme Becerilerine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

PROBLEM ÇÖZME BASAMAKLARI AFİŞİ

PROBLEM ÇÖZME BASAMAKLARI

PROBLEMİ
TANIMLA

ADIM
01

ADIM
02

ÇÖZÜM
YOLLARINI
DÜŞÜN

SEÇENEKLERİ
DEĞERLENDİR

ADIM
03

ADIM
04

ÇÖZÜME KARAR
VER

EYLEME GEÇ

ADIM
05

İLKOKUL DÜZEYİNDE SINIF REHBERLİĞİ ETKİNLİKLERİ

ÇİÇEK GİBİ ÇÖZÜM

Gelişim Alanı: Sosyal Duygusal

Yeterlik Alanı: Problem çözme

Kazanım: Farklı zorlayıcı yaşam olayları karşısında çözüm üretir.

Sınıf Düzeyi: İlkokul

Süre: 40 dakika

Araç Gereçler: Öğrenci sayısı kadar kırmızı ve yeşil kartlar, Ek 1, Boya kalemleri, Ek 2

Uygulayıcı için ön hazırlık: Öğretmenin bilgi notunu okuyup hazırlanması.

Süreç (Uygulama Basamakları):

1. Uygulayıcı çocukların dikkatini çekmek için Ek-1’de yer alan resimleri öğrencilere sırayla gösterir. “ Bu resimlerde ne görüyorsunuz?” diye sorar.
2. Örneğin ”İki öğrencinin kitap okumaya çalıştıkları ama kitabı paylaşamadıkları söylemeleri beklenir.”
3. Öğrencilere olumlu olduğunu düşündükleri davranışın resimlerinde yeşil, olumsuz olduğunu düşündükleri davranışın resimlerinde kırmızı kartlarını havaya kaldırmaları söylenir.
4. Kırmızı kartların çoğunlukta olduğu resimler tahtada kalır diğerleri indirilir.
5. Daha sonra, problem çözmenin bir diğer basamağı olan “Olası çözüm yollarının önerilmesi” aşaması için öğrencilere “Resimdeki çocuklar sizce bu problemi nasıl çözebilirler?” diye sorulur.
6. Öğrencilerden gelen cevaplardan sonra her bir çözüm önerisi sunan öğrenci çiçek resminin 1 yaprağını seçtiği renge boyar.

Not: Öğrencilerden yeterli çözüm önerisi gelmemesi durumunda aşağıdaki öneriler kullanılabilir:

- Kitabı almak için arkadaşından izin isteyebilir.
 - Arkadaşına kitabı sırayla okumayı teklif edebilir.
 - Çocuklardan biri başka bir kitap okuyabilir.
 - Öğretmeninden yardım isteyebilirler
7. Öğrencilere “Çevremizde birçok problem ile karşılaşabiliriz. Bu problemler aynı olsa bile problem çözmeye kullanabileceğimiz farklı yöntemler bu resimdeki renkler gibi çeşitlidir.

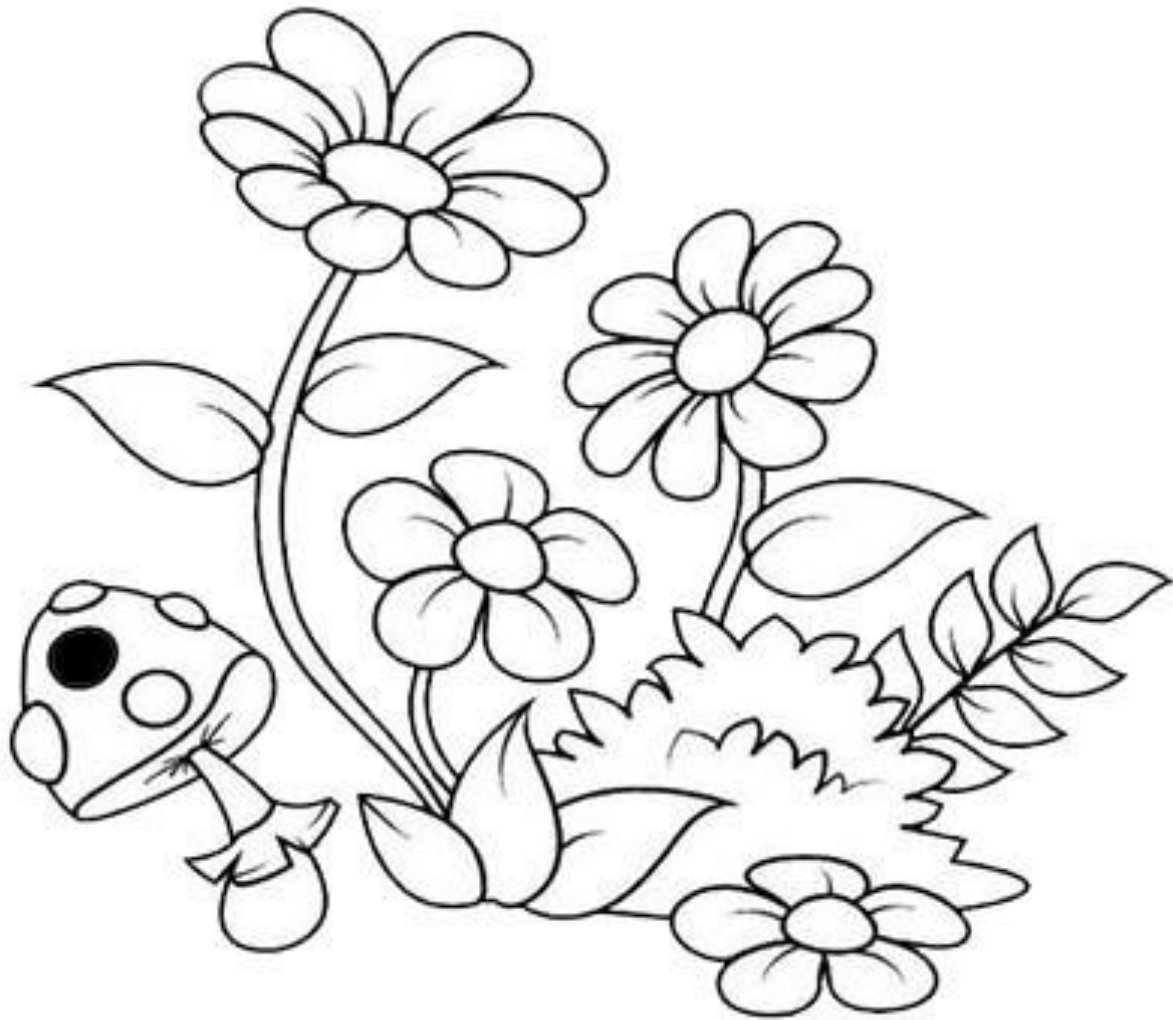

EK-2

FARKLI YOLLAR

Gelişim Alanı: Sosyal Duygusal

Yeterlik Alanı: Problem çözme

Kazanım: Farklı zorlayıcı yaşam olayları karşısında çözüm üretir.

Sınıf Düzeyi: İlkokul

Süre: 40 dakika

Araç Gereçler: Öğrenci rol kartları, Boya kalemleri, Ek 1, Ek 2

Uygulayıcı için ön hazırlık: Öğretmenin bilgi notunu okuyup, hazırlanmalı. Dersten önce 2 öğrenci belirlenip Can ve Alp'in senaryosu ve ne yapmaları gerektiği konusunda bilgi verir.

Süreç (Uygulama Basamakları):

1. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin dikkatini çekmek amacıyla aşağıdaki açıklama yapılır.

‘Çocuklar okulda sınıfta öğrenciler arasında sık sık rastladığım bir olay var: Bir arkadaşınız yanımdan koşarak geçiyordu, diğer arkadaşına çarptı ve düşürdü. Şimdi arkadaşlarınız ne yaşamış bir de onlardan dinleyelim.

2. Öğrenciler Rol kartlarındaki canlandırmaları uygularlar.

3. Uygulayıcı ‘Öğrencilere yaşanan olay ne? Sorusunu yöneltir, öğrencilerden gelen cevapları tahtaya yazar.

4. Uygulayıcı ‘Alp'in yaşadığı duygu ne?’ diye sorar ve gelen cevapları tahtaya yazar.

5. Uygulayıcı çocukların dikkatini çekmek için Ek-1’de yer alan resimleri öğrencilere sırayla gösterir.“ Bu resimlerde ne görüyorsunuz?” diye sorar.

6. Örneğin”İki öğrencinin kitap okumaya çalıştıkları ama kitabı paylaşamadıkları söylemeleri beklenir.”

7. Daha sonra, problem çözenin bir diğer basamağı olan “Olası çözüm yollarının önerilmesi” aşaması için öğrencilere “Resimdeki çocuklar sizce bu problemi nasıl çözebilirler?” diye sorulur.

8. Öğrencilerden gelen cevaplardan sonra her bir çözüm önerisi sunan öğrenci çiçek resminin 1 yaprağını seçtiği renge boyar.

Not: Öğrencilerden yeterli çözüm önerisi gelmemesi durumunda aşağıdaki öneriler kullanılabilir:

- Kitabı almak için arkadaşından izin isteyebilir.
 - Arkadaşına kitabı sırayla okumayı teklif edebilir.
 - Çocuklardan biri başka bir kitap okuyabilir.
 - Öğretmenden yardım isteyebilirler
9. Öğrencilere “Çevremizde birçok problem ile karşılaşabiliriz. Bu problemler aynı olsa bile problem çözmede kullanabileceğimiz farklı yöntemler bu resimdeki renkler gibi çeşitlidir.

Uygulayıcıya Notlar

Uygulayıcı burada problem çözme basamaklarını

- 1.Problemin farkına varılması
- 2.Beyin fırtınası
- 3.Çözümlerin sonuçları ne?
- 4.En iyi çözüm veya seçim ne?
- 5.Problem çözme becerilerinin uygulanması
- 6.Sonuçların değerlendirilmesi sırasıyla yerine getirmesi beklenir.

Örnek Olay

Alp: Can yanımdan koşarak geçiyordu, bana çarptı ve düştüm, ayağa kalkıp ona tekme atıp düşürmek geldi içimden.

EK 1

EK 2

